

sove dobite pri glavni zalogi I Videmšek, Maribor, Koroščeva 36.

V plesni šoli se čistost in snaga posebno uveljavljata. Tu se spletajo tanke nitke prve ljubezni, himna življenja se prične!

★

Vinogradno kolje cepano, žagano in okroglo, kakor vsake debelosti rezan les prodaja tvrdka Gnilšek, Maribor, Razlagova ulica 25. Dobijo se tudi lepi krajniki, borovi in mesecnovi štuki.

Občni zbor Zadružne zveze v Ljubljani. V sredo, 6. maja, je bil v Ljubljani občni zbor Zadružne zveze. Vodil ga je njen načelnik, minister v pokoju, g. dr. Anton Korošec, ki je v svojem govoru podal kratek oris delovanja te naše velevažne organizacije. Z ozirom na sedanje gospodarske prilike je poudarjal, da živimo v težki gospodarski krizi, ki bo kmalu podobna onim časom, ko so se rodile prve zadruge ter priskočile na pomoč našemu kmetu, delavcu in obrtniku. Iz teh vzrokov raste število mlekarskih, vinarskih in sadjarskih zadrug, ki se morajo pečati s trgovinskim udeleževanjem. Naloga našega združništva v bližnji bodočnosti bo, pokazati kmetu, kje se nahajajo trgi, kjer bo mogel prodati svoje pridelke. Iz poročila načelstva, ki ga je podal ravnatelj Franc Gabrovšek, je razvidno, da se je število članic zvišalo od 578 na 611, od teh je 327 kreditnih zadrug. Denarni promet je od preteklega leta zrastle za 200 milijonov Din. Manj razveseljiva je gospodarska slika preteklega leta, če se primerja stanje naložb in kreditov. Naložbe so narastle od 180 do 199 milijonov Din, torej za 10.69%, dočim so za prejšnje leto narastle za 24.12%. To je dokaz, kako silno je naše kmetско gospodarstvo zadela gospodarska kriza. Na drugi strani so se dvigali krediti, in sicer od

57.3 milijonov Din na 74.9 milijonov. Načelstveno poročilo poudarja potrebo discipline in opozarja, da bo gospodarski zastoj, v katerem živimo, prinesel s seboj še druge posledice, to je znižanje obrestne mere za vloge in tudi za takozvane vezane vloge. Treba bo računati s tem, da se bodo morale za druge zadovoljiti s čim manjšim dobičkom.

Par besed slovenjegraškim kmetovalcem v uvaževanje! V najkrajšem času prispe semkaj nad 23 vagonov cimenta po polovični ceni (po 28 Din za dve vreči!) za napravo tlakovanj, gnojničnih jam in gnojišč. Že v zadnjem »Gospodarju« je neimenovani pisec povdaril, da sta les in živinoreja najvažnejša dohodka našega okraja. Glede prodaje lesa je kriza brezupna in se tostvarno ne da nič pomagati; tudi glede živine so cene padle, vendar so izgledi glede živinoreje vseeno znatno boljši, kakor glede lesne trgovine. Mnogo dobre živine pa redimo lahko le, če imamo veliko dobre krme. Pridelovanje te nam omogoči le gnojnica, ki je boljša in cenejša, kot vsa umetna gnojila skupaj. Za zbiranje te dragocene in cene tekočine pa so neobhodno potrebne primerne gnojnične jame. Vsled gospodarske krize, ker so upi, da bodo cene lesa na spomlad boljše, varali, so mnogi lantski prosilci začeli odpovedovati cement po polovični ceni. Za napravo zidu ali za popravila stanovanj itd. bi marsikdo vzel cement, toda za napravo gnojišč in gnojničnih jam se mnogim kmetovalcem vsled gospodarske krize zdi škoda investirati denar. Tem kmetovalcem polagam na srce, da je v današnjem težkem času edino investicija za zbiranje gnojnice dobičkanosna, dočim se naprava kakih velikih modernih gospodarskih stavb trenutno ne splača in ne obrestuje. Iz tega razloga priporočam kmetovalcem, da v svojem interesu nikakor ne odklanjajo cimenta za gnojišča in gnojnične jame. V planinskih krajih Avstrije, posebno v tirolskih hribih je danes kriza mnogo hujša, kakor pri nas. Tam tudi štedijo

na vse mogoče načine ljudje z denarjem. In da zboljšajo dobičkanosnost planinskih kmetij, delajo ljudje gnojnične jame iz lesa, ki so poceni in se prav dobro obnesejo. Take jame so sicer manj trpežne, vendar zelo poceni, in grem enemu ali drugemu zanimancu s tostvarnimi načrti rad na roke. — Wernig Fr.

Poizkusi z umetnimi gnojili v dravograjskem okraju. Na pobudo kmet. referenta na Prevaljah se vrši v tekočem letu v dravograjskem okraju več preizkusov z umetnimi gnojili na kmetijskih kulturah, n. pr. krompirju, pesi, zelju, ovsu in na travnikih. Poizkuse nadzoruje kmetijski referent. Umetna gnojila za poizkuse je dal Agrikulturno-kemični zavod v Zagrebu, odnosno g. ravnatelj Pučnik, brezplačno kmetovalcem na razpolago. Ker so ti poizkusi velikega gospodarskega pomena, se bo započeta akcija sporazumno z g. ravnateljem Agrikulturno-kemičnega urada po vsem okraju tudi pozneje nadaljevala. Poizkusi imajo namen pokazati praktično, kako si lahko umen gospodar zviša svoje, dosedaj pičle pridelke s pomočjo uporabo umetnih gnojil.

Ormož. Ljudska hranilnica in posojilnica je imela dne 2. majnika svoj 54. redni letni občni zbor. Iz poročila načelstva posnemamo, da je zavod v preteklem letu zopet lepo napredoval. Bilanca za leto 1930 izkazuje čez 1 milijon Din večji promet napram bilanci leta 1929. Posebno so se zvišala posojila, za čez 1/2 milijona Din, dočim je bil dotok hranilnih vlog mnogo manjši kot prejšnja leta. To dejstvo nazorno kaže rastočo gospodarsko krizo, v kateri se nahaja naš kmet, obrtnik in delavec. Zavod je, zavedajoč se svojega namena, pomagal s posojili gori navedenim stanovom kolikor je le mogel, po najnižji mogoči obrestni meri ter je delal le z 1% razliko. Zeleti bi bilo le, da bi tudi tisti maloštevilni, ki so danes še v stanu nalagati denar, to vpoštevali ter z vlaganjem svojih prihrankov podprli zavod pri njegovem človekoljubnem delovanju.

Ormož. 33. redni letni občni zbor Kletarskega društva v Ormožu se je vršil dne 2. maja

Januš Golec:

Guzaj.

20

»Kaj? Kako? Kje in kedaj?« so se glasila radovedna vprašanja, ki so tiščala v gospoda od vseh strani, da je že bil dolžan podati pojasnilo. Izpraznil je maselje, natlačil kratkocevno pipo, jo prižgal in pričel:

»To veste, da sem kupil pred leti v Pišecah od Kostevca čisto mladega lisjaka. V žepu sem ga prinesel domov in ga odgojil skrbno. Znano je, da redi moja sestra trikrat preveč kur ter piščancev. Povrh je še župnišče tik vinograda. Koliko škode so mi napravile kurje mrcine vsako jesen, ko so mi obzobale vse zgorajne vrste v vinogradu. Ako sem zahteval, da morajo biti zaprte ali pod kurniki, ko začne mehčati grozdje, so bile moje besede bob ob steno. Nekdo je izpustil kurjo svojad, kakor hitro sem odnesel pete z doma. Krepil sem posilnice, streljal —

vse zastonj! Dam rad piti vsakemu ter koliko hoče, le zobati ne najboljšemu prijatelju, nikar še kuram!

Ko je lisjak odrasel, sem mislil: Ta le bo sedaj kurji strah! Napeljal sem ob brajdah ob vinogradu dolgo ter močno žico. Na to sem pritržil obroč, za tega dolgo verigo, na katero je bil priklenjen lisjak. Po žici se je lahko popeljeval sem ter tja od enega konca brajd proti drugemu drage volje. Ko so smukale kokoši v vinograd, je zagrabil sedaj eno, pa zopet drugo in kmalu se ni upala niti ena več v vinograd. Dasiravno pravijo, da imajo kure presneto malo pameti, so vendar prebrisane toliko, da znajo obiti smrtno nevarnost. Ko so videle, da jim brani njihov najhujši sovražnik dostop do slaščič od zgorajnega konca, so se spuščale na sredini v vinograde in cufale tamkaj jagode. Lisjak je bil še bolj zvit nego kokoši. Zagnal se je na brajdo, tukaj postal, skočil prek v vinograd in čap! že so zakokodakale kure, ena je obležala mrtva, druge z najbolj glasnim kokodajsom na vse strani. Takle

Proda se krasno posestvo, 1 uro od Maribora, meri približno 15 oralov, hiša z opeko krita v dobrem stanu. Lep sadonosnik, lepi gozdi, travniki in njive v ravnini. Pojasnila daje g. Anton Šuman, poštar pri Sv. Marjeti ob Pesnici. 781

Pliučal Pliučne bolezni ozdravi dr. Pečnik, pljučni zavod (Privat-Lungenheilanstalt) v Sečovu, želez. postaja Rog. Slatina. 775

Izvanredna prilika! — Na obroke! Učitelji, učiteljice, poštni in žel. uradniki in sploh drž. nameščenci kupijo ugodno na obroke ure, zlatino, srebrno in vse optične predmete pri tvrdki Kneser F., Maribor, Aleksandrova cesta 27, pri glavnem kolodvoru. — Obroki brez vsakega povišanja cen. 777

v mali dvorani lastne gostilne. Izvoljen je bil zopet prejšnji odbor z eno izpremembo. Na obnem zboru se je razpravljalo tudi o nadaljnjem delovanju zadruga. Sklenilo se je, da se bo pričelo v tekočem letu tudi z nakupovanjem sadja ter so se v tem smislu izpopolnila pravila. Tudi glede vinske kupčije so se v zadnjem času storili važni koraki. Navzoči člani so z odobravanjem vzeli na znanje, da je zadruga pričela s tipiziranjem naših slovečih vin, ker so taka tipizirana vina mnogo bolj iskana ter se vedno lažje spravijo na trg. Obiskovalci ravnokar zaključene I. banovinske vinske razstave v Mariboru so že imeli priliko, poskušati tip ljutomersko-ormoškega vina Kletarskega društva.

Čebelarji pozor! Čebelarstva podružnica za Celje in okolico priredi v nedeljo, dne 17. t. m., ob 3. uri popoldne poučno predavanje pri čebelnjaku gospoda Rebova v Košnici pri Celju. Čebelarji in ljubitelji čebelice se v ljudo vabijo.

*

Kriza vinogradništva.

Dopis iz Slovenskih goric.

Vino ne gre nikamor, ne v domači državi, ne čez mejo. Ali morda ni pomoči? Mislimo, da je! Pa žal, premalo razumevanja. Trošarina na vino je še zmiraj previsoka. Država je sicer nekoliko popustila, banovina in občine pa ne. Ali naj res vino maši glavne vrzeli v blagajni? Gostilničarjem naj se da ugodnost, da plačajo trošarino in sedaj tudi prometni davek šele tedaj, ko je sod prazen, ki je na točenju. Državna premija naj bi se pripoznala vsakemu izvozniku že pri 6 hl vina, dosedanja uredba daje le ugodnosti in bogati vinske veletrgovce. Sosedna Avstrija pa naj premisli, da s svojo visoko uvozno carino sicer ščiti svoje vinogradništvo, a ubija pri tem svojo industrijo, kajti če je sosed reven, bode le malo ali nič kupoval. Splošno bodo države z visokimi uvoznimi carinami druga drugo gospodarsko ubile, nevarnemu boljševisizmu pa pripravljajo prav ugodna tla. Če za vino ne bo odjemalcev, se pač brez trošarine navsezadnje

doma popije, dohodkov ne bo, davki se ne bodo mogli plačevati, vinogradnik se bo zadolževal in naposled izginil z lastne grude. Mnogo pa je vinogradov, ki niso za kako drugo kulturo. Vinogradniki kličejo ob 12. uri: Razumevajte nas!

*

Vprašanja in odgovori.

P. P. v G.

Ali se smem pismeno obrniti na Nj. Velič. kralja z neko prošnjo? Ali ne bom kaznovan?

Odgovor:

Prošnjo seveda lahko pošljete. Pisati pač ne smete kaj takega, da bi zabavljali ali krivično kritizirali. Dandanes se sme vsak obrniti na kralja s prošnjo, ker ni posrednikov med kraljem in narodom.

F. Št. v Č.

Ko se bodo občine združile, bi rad postal občinski policaj. Kam naj vložim prošnjo?

Odgovor:

Počakajte, da bomo videli, kako bo s tole združitvijo občin. Tedaj boste prosili na novega župana. — Zaradi dote in svinjske srbečice pa nimamo vašega pisma, zato nismo zamogli odgovoriti.

J. J. v R.

Lani sem kupil lesa, napravil 3000 Din izgube in takoj odjavil obrt v prvi polovici leta. Sedaj pa moram plačati davek, je to prav?

Odgovor:

Ni prav! Vi ste dolžni plačati samo polovico davka, ker ste obrt za drugo polovico pravilno odjavili in je odjava veljavna, če tudi pri gremiju niste odpovedali. Poglejte zato, če je davčni predpis za celo leto ali le za pol. Da ste pri obrti imeli izgubo, bi morali takoj lani tudi prijaviti, vsaj olajševalno bi bilo.

A. St. v M.

Nimam pijače, bi dal zrno za vino, ali pač smem brez trošarine vino peljati domov?

Odgovor:

Ne. Vi ste vino kupili, plačali namesto z denarjem, z zrnjem. Trošarino žal morate plačati.

K. F. v B.

Kako to, da plačujem več davka, kot moj tovariš, ki ima več delavskih moči v svoji obrti kot jaz?

Odgovor:

Davek vam ocení davčna komisija. Pojdite na svojo davkarijo in dajte na zapisnik (pet Din), koliko več plačate, če tudi imate manjšo obrt.

F. S. v L.

Dva izvirka sta. Obeh se poslužujeva s sosedom. Rad bi enega speljal v svoj hlev. Ali smem?

Odgovor:

Ako je izvirka na vaši zemlji, ga smete speljati v hlev, posebno še, ako drugi sosedu zadostuje.

M. G. v Sp. R.

Sem pri bolniški blagajni zavarovana. Ali mi mora zdravnik na njen račun zobe popraviti?

Odgovor:

Da. Toda res le popraviti, vi pa svojih želj morda ne boste v celoti mogli uveljaviti.

K. J. v G.

Posodil sem očetu, sin je prevzel posestvo, oče nima nič, ali mora sin plačati?

Odgovor:

Če je posojilo vknjiženo, tedaj mora plačati, če je posojilo dano kar očetu na roko, je dolžen plačati samo oče. Ako je sin posestvo prevzel, je oče gotovo nekaj za to dobil. Ali vi morete priti do vašega denarja samo potom sodnije.

I. Št. v Kr.

Ali morem prijaviti obrt samo za en del leta, ko imam čas delati?

Odgovor:

Smete takoj prvič že prijaviti, da boste delali le v gotovih mesecih. Ali pa napravite tako, da obrt prijavite, nato zopet odjavite, kar vas pa stane. Bolje bo prvo.

H. Ž. v B.

Prevžitek sem izplačal. Ali sem dolžen od tega plačati pristojbino? Potrdila tudi nimam nobenega.

Odgovor:

Mati naj da pobotnico, podpisano na sodniji ali pred notarjem, da nima ničesar več terjati na račun prevžitka, pa je stvar v polnem redu.

P. K. v M.

Ali lahko svojo polovico posestva prepisem že sedaj na otroke?

Mostin, moštova esenca za napravo zdrave domače pijače se dobi v drogeriji Kanc-Wolfram, Maribor, Slovenska ulica. 379

2500 Din zaslužite najmanj mesečno, če obiskujete v vašem okolju ljudi. Tovarna ve ga, Ljubljana, poštni predal 307. Priložite znamko za odgovor. 325

Iščem dve dekli srednje starosti, zmožne domačega poljedelskega dela, mesečna plača do 200 Din, 1 paštirja šole prostega. Naslov: M. Krajinz, trgovina, Prepolje, Sv. Janž na Dr. p. 768

Inserirajte!

lisjakov lov kar preko brajd je bila moja največja zabava; a babja najhujša jeza!

In danes zjutraj — ko pridem iz cerkve, lisjaka nikjer pred vinogradom! Gledam, gledam, in o ti moj Bog ti, reva je visel z brajde, kjer se mu je bila zamotala veriga pri preskoku. Z vso naglico sem že bil na mestu nesreče, da bi še mogoče rešil čuvaja, če že ni visel predolgo. Ko sem ga potipal, je že bil ohlajen. Nesreča se je morala zgoditi na vse zgodaj, ko sem še počival. Če ga je tudi katera od žensk videla bingljati v zraku, ga je poprej še nategnila za noge, nego bi ga bila snela.

Takole je pripovedoval g. župnik prijateljem o žalostni smrti ljubljence in o današnji upravičeni nevolji. Družba se je režala škodoželjno, ker kura je domača žival; lisjak pa zver, ki spada v šumo in ne pred vinograd in prav se mu je zgodilo. Stari Pečnik je že mešal karte in kaj je hotel ozlovoljeni župnik drugega nego kvartati in si prepoditi bridkost z igro. Predno so začeli, je bil resnega mnenja, da nocoj bi »ferbljal«,

četudi bi zaigral vse, kar ima pri sebi in seboj. Le eden je še bil poleg gospoda za to nevarno igro, drugi proti, ker pri »ferbljanju« se preveč zgubi, pride navadno do prepira in do sovraštva. Župnik je le silil in pozival na »ferbljanje«, danes se mu je obesil lisjak in on se mora razvedriti, če drugače ne — z izgubo! Nobeden ni maral v krog kvartopircev, se je pa ponudil tuji gozdar, ki je mirno sedel, pil ter pušil pri sosedni mizi. Ko je povedal, kdo in kaj da je — seve ne po pravici, ga je še župnik opomnil, da brez denarja se naj ne podaja v nevarnost, saj sili ga nikdo ne. Kar bo zaigral, bo moral plačati takoj, tukaj je namreč hrvatsko-štajerska meja, kjer je že batina najkrajša sodba. Gozdar je sprejel vse pogoje in začel so. Nekaj časa je tujec res drzno stavil, zgubljal ter plačeval. Kar se je preobrnilo kolo sreče in g. župnik je odpiral vedno pogosteje listnico, ne da bi bil kaj poigrabil z mize v pest in spustil v dolgi hlačni žep. Odpiranje in seganje v denarnico je šlo tako dolgo, dokler ni bila prazna in gospodovi kvarto-

Odgovor:

Lahko. Pojdite k sodišču ali če sami ne znate napraviti vloge, pa k notarju, pa se bo to zgodilo. Svetujemo pa vsejedno, da si užitek te polovice izgovorite do svoje smrti.

M. L. v Sr.

Kako naj napišem pismo za upravo lista, če hočem izvedeti naslov za kak inserat?

Odgovor:

Napišite naslov uprave lista, od katerega hočete naslov izvedeti, poglejte pri inseratu številko in tisto tudi vpišite, priložite znamke za odgovor, pa ga boste dobili.

Z. F. v K.

Čez sosedov travnik imamo pravico voziti. Sedaj pa je skopal velik jarek, da ni mogoče voziti. Kdo je dolžen ta jarek premostiti?

Odgovor:

Ako je cesta ali stalna pot, po kateri vozite, tedaj ne sme sosed preko nje pustiti odprtega jarka. Če vozite, kakor pač pride, morate pa sami tudi sodelovati. Sicer pa bosta s pametno moško besedo to že uredila.

K. J. v Š.

Invalid sem, star nad 50 let, ali moram delati kuluk?

Odgovor:

Da! Je pač taka postava. Imate posestvo. Lahko se odkupite, ali zakon tako predpisuje.

*

Kuhanje in kuharica.

(Dalje.)

Človek ne živi zato, da jé, temveč jé zato, da živi!

Življenje stavi na duševne in telesne sile človeka visoke zahteve, katere pa lahko izpolnimo le tedaj, če si ohranimo telo zdravo in delazmožno. Glavni vir moči je zdrava in tečna hrana.

Priprava hrane, t. j. kuhanje, je poverjena gospodinji. Da pa ona zmore to svojo važno nalogo, ji je potrebna sposobnost za ta posel in zavest odgovornosti, ki jo ima za zdravje svojcev.

Pa koliko grešijo tozadevno gospodinje-kuharice in kako različno pojmujejo svojo dolžnost!

Tako je ena kuharica mnenja, da je prav vse eno, kaj in kako pripravljena jedila postavi na mizo. Sleherni dan isto, nobene spremembe ne napravi in to samo radi tega, ker se njej ne ljubi misliti in delati. Ne samo to, da taka enoličnost ne dela časti gospodinjji — kuharici, se vendar vsak tudi nerazvijen človek tega naveliča. Jed se mu ustavlja in hrana ostane neizrabljena. Ker rabi telo razne hranilne snovi, zelo oslabi in oboli ob pomanjkanju teh.

Druga kuharica je sicer delavna in misli tudi na spremembo v jedilnem listu, pa kljub temu je še ne moremo pohvaliti, ker ni pazljiva pri kuhanju, oziroma pripravi jestvin.

Prismojen močnik, krompir razkuhan v gosto brozgo ali pa napol trd, fižol ali bob trd ko šibre, preslani štrukelji, prežgani ocvirki, neslana pečenka in v solati si mane reven polžek sol iz oči! Vsak dan sprememba — vsak dan pa tudi novo ne ravno razveseljivo presenečenje.

Vidite, taka ženska ni skrbna in ne pazljiva, ne zaveda se dolžnosti, ki jo ima kot gospodinja in kuharica.

Žal, se najdejo tudi gospodinje, ki poznajo dvojno mero: eno za se in dobro — drugo za družino po mili volji, ker je zanjo prav vse dobro! To je krivično in brezvestno. Če gospodinja sebi, možu ali otrokom privoščí priboljšek, dobro, saj je v to upravičena. Ne sme pa pozabiti, da je družina tudi potrebna dobre in krepe in tečne hrane in ji taka po vsej pravici in vesti tudi pritiče.

Kakor ne koristi zdravju le na pol kuhana hrana, tako in še mnogo bolj škodljiva je prestana jed. Če bi gospodinje vedele, koliko bolezní si človek nabere ob prestani hrani, bi pač opustile nesrečno navado, da stoji jed po cele ure kje na gorkem, največkrat le samo zato, da ni treba na novo kuhati ali morda celo samo znova zakuriti. Pregrevanje more brezpogojno zginiti

iz vsakega gospodinjstva, če hočemo obvarovati sebe in svojce zlih posledic nezdrave prestane hrane.

Preostalo jed hranimo na hladnem, ter jo pogrejemo znova tik pred uporabo.

Dobra in vestna gospodinja bo z zanimanjem in veseljem opravljala kuhinjski posel. Dobro bo premislila, kaj bo kuhala, kakšna jed se da pripraviti iz tega, kar ji nudi dom, vrt in njiva, kaj je potrebno danes, ko je delo lahko, in jutri, ko bodo orači, kopači, kosci, žanjice ali mlatiči. Star, bolshen oče ali mati, bolan otrok ali posel mogoče tudi ne bo mogel zajemati iz skupne skleda in se mora gospodinja ozirati na to po svojih močeh.

Predvarna gospodinja bo dobro preračunila, koliko sme porabiti. Ni pa merodajno za dobro, zdravo hrano samo, koliko se porabi, kakšne stvari, — temveč kako se uporabi. Dobra in varčna kuharica bo z istimi sredstvi pripravila vse kaj drugega, kakor druga, ki dela brez zanimanja za kuho in brez ljubezni do svojcev.

Ker zahteva vsako delo gotovo sposobnost, naj gospodinja ne zamudi nobene prilike, da se pouči o kaj novem, kar bo koristilo njej in gospodinjstvu v obče.

Snažna, pazljiva, predvarna, vestna, potrpežljiva in delavna gospodinja bo brez dvoma tudi dobra kuharica. Z veseljem bo opravljala ta velevažen posel, zavedajoč se v polni meri odgovornosti, ki jo nosi za zdravje svoje družine. Polna zadovoljstva bo ob pogledu na od zdravja prekipevajočo deco in družinske člane, ki odhajajo vedrih lic in dobro pokrepčani na delo.

Je pač star pregovor: da gre ljubezen skozi želodec. — Pa ne samo ljubezen, temveč tudi zdravje.

*

Cene in sejmska poročila.

Mariborski trg. Na mariborski trg 9. maja so pripeljali špeharji na 6. vozeh 25 komadov zaklanih svinj, kmetje 12 voz krompirja, 20 se-

pirski strasti še ni bilo zadoščeno. Nekoliko je že bil nevoljen, ker ga je oskubel popolnoma tuj človek, katerega vidi danes prvič. Moral je priznati, da je igral gozdar pošteno in tvegala denar z isto negotovostjo kakor on. Župnik je že bil suh, da bi mu ne bil padel iz žepa krajcar, četudi bi ga bil kedo postavil na glavo. Stari Pečnik mu je ponujal novce na posodo, ni hotel, rajši je stavil na trikratni »ferbel«: koleselj, ko nja in ta stile kmečki bič v kotu. Točno je tudi zgubil in bil ob stavo ter se začel krohotati na ves glas z zatrdilom, da tako ga še ni izpraznil nikdo pri kartah in prav sedaj le, ko je zaferbljal še bič, se mu je vrnila sicer običajna dobra volja. Tujec je povdaril z vso resnostjo, da je igral za zabavo in ne za dobiček. Voza, konja in biča nikakor noče, to bi bilo kvartopirsko oderuštvo, za kar njemu ni. Pa je zarohnel fajmošter, vdaril po mizi, da so odskočili maseljci, in zahteval: »Igra je igra, kar sem stavil, sem zaigral. Zaigrane stave so vaše, sedaj mirna Bosna, tako bo in vina gor!«

Krčmar je vbogal župnika in pili so vsi na lisjakovo žalostno smrt, fajmoštrovo temeljito zgubo ter gozdarjev dobiček. Župnik je postal izredno židane volje, pili so, peli in se objemali v najboljšem prijateljstvu pozno v noč.

Krog polnoči je povabil župnik najmlajšega pobratima, ki ga je oskubil pri kartah, seboj v župnišče, tukaj nima kje prenočiti in jutri se lahko odpelje s priigrano vprego, kamor bo hotel.

Guzaj je nočeval v bizeljskem farovžu in niti zmislil se ni, da ni prišel prav za prav kot pobratim, ampak kot tat in ropar. Takemu duhovniku bi ne mogel kaj izsiliti, četudi bi gledal, kako šeta po stezi, ki je posuta z zlatom in srebrom. Zjutraj je še bil celo pri fajmoštrovi sv. maši, je zajuterkoval v župnišču in je moral dati pri slovesu besedo, da se bo odpeljal na priferbljanem koleslju, s konjem ter s kmečko težkim bičem vred.

Človek bi pričakoval, da bo pustil Guzaj po teh le opisanih izkušnjah farovže na miru, bilo

Naročite za fante, ki se odpravljajo k vojakom, knjižico:

Moj tovariš.

Molitvenik za mladeniče in še zlasti za vojake.

Cena z rudečo obrezo 16 Din, z zlato obrezo 18 Din Po pošti 1 Din več.

Starši, botri, in zlasti ve botrice! Vaš fant bo tiste dinarje, ki si jih je s težavo prihranil, pri vojakih nujno potreboval in si ne zamore kupiti molitvenika. Kupite mu ga vi ter ga mu podarite kot pobožen spominek, ki naj ga obvaruje v tujni vsega hudega: — Tako se vam priporoča:

Tiskarna sv. Cirila, Maribor.

na, 8 slame in 4 škopa. Svinjsko meso je bilo po 10—24, špeh 12—15, krompir 1—1.50, seno 125—160, slama 60—65, škop (komad) 1.75—2, čebul 4—6, pšenica 1.75—2, rž 1.25—1.50, oves 1.25, koruza 1.25—1.50, fižol 2, gobe 14. Kokoš 30—45, piščanci 30—85, race 30—40, purani 70—85, kozlič 80—125, jagnje 80—120. Česen 18, gobe 1, jabolka 12—16, suhe slive 9—12. Mleko 2—3, smatana od 12—14 surovo maslo 36—40. Jajca 0.75—1, med 12—20.

Mariborski svinjski sejem dne 8. V. 1931. Prignanih je bilo 558 svinj, 1 ovca in 2 kozi, cene so bile sledeče: Mladi prašiči 5 do 6 tednov stari 60 do 80 Din, 7—9 tednov 100—150 D, 3—4 mesece 200 do 250 Din, 5—7 mesecev 350 do 400 Din, 8—10 mesecev 450 do 500 Din, eno leto 600 do 750 Din, 1 kg žive teže 6—8 Din, 1 kg mrtve teže 9—10 Din, ovca 80 Din, koza 180 Din. Prodanih je bilo 254 svinj, 1 ovca in koza.

*

Politisočletna pravda.

Grško časopisje poroča obširno o pravdi, ki je trajala 562 let in je padla razsodba šele pred kratkem. V zadevi gre za prepir med grškima samostanoma Docheiarion in Kostomoniti na sv. gori Atos, ki je izbruhnil leta 1351. Šlo je za kos zemlje, katerega se je polastil vojskovodja bizantinskega cesarja Janeza V., ki je pripadal samostanu Docheiarion. Menihi so poskusili vse mogoče, da bi postali zopet pravomočni posestniki oropane zemljišča. Pritožili so se na carigradskega cesarja in patrijarha. Naenkrat pa je zahteval samostan Kostomoniti lastninsko pravico nad spornim zemljiščem. Prišlo je do pravdanja med obema samostanoma, ki je bilo začasno zaključeno na ta način, da sta priznala pravico do posesti cesar in patrijarh menihom iz Docheiariona, ki se pa niso dolgo veselili posesti. Ko je bil zavzet Carigrad od Turkov, so se polastili divjaki tudi Docheiariona, ga izropali in odvedli redovnike v sužnost. S posegom Turkov v zadevo je prišlo v pravdi do 100letnega premirja, dokler se ni naselila v izropanem samostanu nova meniška družina. Takoj je izbruhnil prepir o spornem zemljišču, ki je bilo med pre-

mirjem pripadlo samostanu Kostomoniti. Kostomonitiški redovniki so trdili, da so si pridobili pravomočno lastninsko pravico potom nakupa; njihovi nasprotniki pa so zatrjevali z vso resnostjo, da gre v tem slučaju le za navidezen kup. Sultan Selim I. je zasegel vse samostane in prodal njih posestva. Sporni kos zemlje je kupil rumunski princ Bogdan in ga podaril samostanu Kostomoniti. Od 16. stoletja do konca turške vlade je kolebala tale pravda med vprašanjem: ali je bil nakup zemljišča med Selimovo vlado pravičen ali ne? Šele leta 1913, ko je pripadla sveta gora Atos Grčiji, se je začela pravda nagibati koncu. Sedaj so šele izrekla grška sodišča končno veljavno razsodbo, ki se glasi: Leta 1351 od vojskovodje bizantinskega cesarja Janeza V. ugrabljena zemlja v območju gore Atos je last samostana Docheiarion.

Pol tisočletja je zatonilo, predno je zmagala pravica.

*

Dve materi.

Zakonski par iz nemškega mesta Kaiserslauten ni imel lastnega otroka. Otroka željna sta vzela nezakonskega otroka za svojega in sta ga vzgojila. Otrok je bil star 3 mesece, ko je prišel v odgojo h krušni materi, ki ga je tudi uverila, da nu je ona res tudi prava mati. Tu in tam je obiskala rejenčka iz Kölna »teta«, ki ga je ljubkovala, ga poljubljala in mu prinesla kake igrače. Bila je to otrokova resnična mati.

Mnogo prej nego je začel otrok zahajati v šolo, je bila podpisana pogodba, po kateri se je odpovedala prava mati vsem pravicam do otroka, jih predala krušnim staršem, ki so postavili otroka za svojega pravomočnega dediča. Zadeva je bila na videz čisto v redu. Nekega jutra je čula krušna mati od šolskih otrok, da je nagovorila njeno hčerko na potu v šolo tuja gospa, ki

jej je dala igrače ter sladkorčke in slednjič sta odšli obe proti kolodvoru.

Krušna mati je nato vstopila v avto in odbrzela na kolodvor. Pripeljala se je prepozno, brzovlak se je bil že odpeljal. Ženska je obrnila avto in jo ubrala za vlakom. Kolodvor v Bingerbrücku je dosegel avto že eno minuto poprej nego brzovlak. Krušna mati se je pognala v spremstvu stražnika v vlak, ki je bil postal. Hitela je od vagona do vagona, dokler ni zagledala rejenke in prave matere, ki jej je bila deklico ugrabila iz hrepenenja po otroku.

Vnel se je prepir med krušno ter pravo materjo. Stražnik je komaj razločil razljuteni ženski in ju odvedel z otrokom vred v čakilnico. Tukaj je bilo težavno zadeti pravo razsodbo, ker si je lastila vsaka otroka. Slednjič je postavil stražnik deklico pred obe ženski in jo vprašal: »Katera je tvoja mati?« Otrok je stekel razprostrtih rok proti krušni materi in zaklical: »Ta je moja mama.« — Odgovor je bil preveč za pravo mater. Prijeli so jo srčni krči, zgrudila se je med krikom in so jo prepeljali v bolnico.

Krušna mati se je odpeljala z rejenko, ki je še držala v roki šolsko torbico, v avtomobilu proti hiši krušnih staršev.

*

Krščanska ženska zveza v Mariboru priredi 17. maja izlet v Pušcavo. Odhod s prvim vlakom iz glavnega kolodvora 5.45.

Polzela. Leta in leta so zbirali naši fantje in dekleta prispevke in skromne dohodke raznih prireditev, dokler ni z leti ta zbirka dosegla število, katero je dalo vsaj nekoliko misliti na začetek zgradbe društvenega doma. Je sicer še mala svota, zato pa je bilo tem več poguma v srcih naših mladih, zrastlih iz naših organizacij. Prijaznosti in uvidevnosti g.

Sveta mati Ana.

Molitvenik za žene in matere.

Cene: 32, 33, 34, 35, 52 Din.

Razlika cene je v vezavah knjige. Cenejšje so za vsakdanjo obrabo, dražje pa za darove mladim ženam, in še zlasti nevestam, za katere je najdragocenejše ravno še komaj dobro dovolj!

Za naročbe se priložila:

TISKARNA SV. CIRILA, MARIBOR

je baš nasprotno res! Ako se je enkrat zagrizel v kak načrt, ga je hotel izpeljati za vsako ceno. Posebno ga je vjezilo poročilo njegovih ogleduhov, da župnik pri Sv. Emi rohni nedeljo za nedeljo proti tolovajstvu, njega prikrivanju ter potuhi. Drznil se je celo ponoviti parkrat javno s prižnice Guzajevo ime, ki že spada davno na vislice in v paklensko družbo! Temu junaku je obljubil hitro polko, da si bo pomnil in znal svojim vernikom še več povedati o Guzaju in njegovih posmrtni kompaniji v peklju. Pisal je šentemskemu župniku lastnoročno pismo, v katerem mu je naznanil, da ga bo obiskal v kratkem in naj se le pripravi, ob tej priliki bosta plesala. Si lahko predstavljate, kako se je prestrašil revež, ko je bral črno na belem, kakega gosta bo dobil. S pismom se je odpravil takoj na Slatino k žandarjem in jih pozval, da ga očuvajo pred roparskim napadom. Stražmojster se je smejal župnikovi ovadbi, kateri ni verjel, obljubil mu je le skozi nekaj noči orožniško patroljo v bližini župnišča, da bo sam videl, da je to pismo

le prazen strah, izpod peresa kakega njegovega farana. Po tej razlagi je bil župnik potolažen, vendar je prosil za patroliranje, saj orožnikom ne bo slaba pri njegovi mizi.

Ko se je zvečerilo, je bil šentemski gospod s služničadjo vred v skrbno zaklenjenem župnišču za mogočnimi barikadami ob oknih ter vratih. Dva žandarja sta hodila okrog po vrhu. Varnostne odredbe so se vršile nekaj noči zastonj, pač Guzaj grozilnega pisma ni pisal, ni niti vedel zanj, tudi ni mogel priti. Župnik je bil že sam čisto uverjen, da je nasedel kakemu drznežu iz domače fare. Zaklepal je še sicer z vso skrbjo duri, žandarjem se je zahvalil, saj je bilo grozilno pisanje le prazen bavhav za smeh ter kratek čas.

(Dalje sledi.)

Širite „Slov. Gospodarja“!